

DNEVI RASTLIN V COURSONU

Neformalni francoski šarm

V KRAJU COURSON-MONTELOUP JUŽNO OD PARIZA V ZNAMENITEM PARKU OKOLI TAMKAJŠNJEGA DVORCA DVAKRAT NA LETO POTEKA PRIREDITEV Z IMENOM DNEVI RASTLIN V COURSONU. POLEG ANGLEŠKEGA CHELSEA FLOWER SHOWA JE TO EDEN NAJPOMEMBNEJŠIH SEJMOV NA HORTIKULTURNEM PODROČJU, SAJ SE GA TRETJI KONEC TEDNA V MAJU IN V OKTOBRU UDELEŽIJO NAJPOMEMBNEJŠI VRTNARJI IN DREVESNIČARJI IZ VSE EVROPE.

Na trato v parku postavijo stojnice in uredijo razstavne prostore. Največ jih je iz Francije in Anglije. Strokovni javnosti in ljubiteljem predstavijo nove sorte, redke rastline in nasploh velik izbor vrtnih rastlin, ki navdušuje in preseneča številne obiskovalce. Prireditve je pomembna za strokovnjake, zbiralce posebnih in redkih rastlin in seveda za širšo javnost. Kako tudi ne. Lepota parka, zanimivost razstav-

nih prostorov, možnost za pogovor z vrhunskimi strokovnjaki, vse to ji daje neustavljiv čar. In razpoloženje med ljudmi je odlično. Marsikatera nova ideja se je že porodila prav tam in marsikateri začetnik je od tam prinesel spodbudo in znanje za nadaljnje delo.

NA ZAČETKU ČLANSKA IZMENJAVA RASTLIN

Kaj je napeljalo lastnike dvorca, ki je v zasebni lasti, da so se lotili organizacije tako zahtevne prireditve? V resnici je nastala čisto po naključju. Družina Fustier je že nekaj let obnavljala park na svojem posestvu. Zbirko rastlin je želela dopolniti z redkimi primerki, ki pa jih ni bilo mogoče dobiti v drevesnicah v Franciji. Leta 1982 je zato v Coursonu pripravila srečanje članov Zveze botaničnih parkov Francije in zbirateljev rastlin, da bi si med seboj izmenjali rastline iz svojih zbirk ter izkušnje z njimi. Za udele-

žence srečanja je bila to tako lepa in potrebna izkušnja, da so prireditve že naslednjo jesen ponovili in jo zadnji dan, v nedeljo, odprli za javnost. Prišlo je približno 600 obiskovalcev, ki so za dogodek izvedeli iz časopisa. Naslednje leto, leta 1984, so imeli že dvajset razstavljalcev in 2000 obiskovalcev.

Organizatorji so se zavedali pomena takih srečanj, hkrati pa tega, da je treba k sodelovanju povabiti čim več svetovno znanih žlahtniteljev in drugih strokovnjakov s področja hortikulture, ki bi prireditvi dali svoj pečat. Leta 1985 so zato povabili že takrat svetovno priznana dendrologa Jeleno in Roberta de Belderja, da sta predstavila izbor novih sort, ki sta jih v svojem dolgotnem delu vzgojila v arboretumu Kalmthout v Belgiji. Tega leta so našli že 4000 obiskovalcev. Leto pozneje so se odločili, da bodo prireditve organizirali dvakrat na leto, maja in oktobra.

**VLOGA ROYA LANCASTRA
IN JELENE DE BELDER**

Poleg števila obiskovalcev se je vsako leto večalo število razstavljalcev. Leta 1987 je prvič izšel tudi katalog. Leta 1988 je v Courson prišel Anglež Roy Lancaster, svetovno znani poznavalec rastlin, ki svoje znanje in izkušnje predstavlja tudi s predavanji in knjigami, in zbudil pozornost s predavanjem o svojem potovanju po Kitajski in o njenih rastlinah. Ravno Royu Lancasterju in baronici Jeleni de Belder se je porodila ideja, da bi bilo treba najboljše rastline, ki so razstavljene v Coursonu, nagraditi in organizatorji so leto pozneje, ko so gostili že 100 razstavljalcev in 23.000 obiskovalcev, tako prvič podelili nagrado Coursona. Odločitev o nagradi odtlej sprejema žirija, sestavljena iz uveljavljenih strokovnjakov. Dnevom rastlin v Coursonu so se s častnim priznanjem poklonili tudi ponosni Angleži in njihovo Kraljevo hortikulturno združenje

(RHS), kar je velika pohvala. Velik uspeh in čast za razstavljalce pa so tudi priznanja, ki jih podeljuje žirija. Med desetimi člani strokovne žirije so Roy Lancaster, princesa Sturza iz Francije, znana po svojem vrtu Le Vasterival v Normandiji, svetovno znani oblikovalec in poznavalec trajnic Piet Oudolf iz Nizozemske in Belgijec Jan Spruyt, eden najbolj znanih gojiteljev trajnic v Evropi. Slednji je letos junija obiskal tudi Slovenijo, kjer je občudoval trajnice v naravi ter naravne lepote naše dežele. Dolgoletna članica žirije je bila do svoje smrti tudi naša rojakinja, baronica Jelena de Belder.

ODMEVNA PRIZNANJA

V Coursonu podeljujejo za rastline naslednja priznanja:
'Le Mérite de Courson' je priznanje za nove sorte ali kultivarje. Prav tako ga lahko podelijo rastlini, ki je že poznana, jo pa raz-

FOTOGRAFIJA NA STRANI 47: RAZSTAVNI PROSTOR DREVESNICE, SPECIALIZIRANE ZA CITRUSE. Z ZANIMIVO IN LEPO PREDSTAVITVIJO SI JE PRISLUŽILA NAGRADO ŽIRIJE.

1. V FRANOSKEM KRAJU COURSON-MONTELOUP DVAKRAT NA LETO POTEKA PRIREDITEV DNEVI RASTLIN V COURSONU. V SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE SE SPREMENI ZNAMENITI PARK OKOLI TAMKAJŠNJEGA DVORCA, KI JE ŽE SAM PO SEBI VREDEN OGLEDA.
2. VELIKI BONSAJI NA TRATI V PARKU
3. JESENSKI ŠOPEK ORANŽNE BARVE JE ŽAREL KOT SONCE.
4. ZALIVALKE NAJRAZLIČNEJŠIH OBLIK IN VELIKOSTI
5. RAZKOŠJE VRTNIC – BOGAT IZBOR VRTNIC VEDNO PRITEGNE POZORNOST OBISKOVALCEV.
6. DRESNI, PERSICARIA, SO TRAJNICE, KI VEDNO BOLJ PRIDOBIVAJO VELJAVO. RAZSTAVLJAVEC JIH JE POSADIL V VEČJE POSODE IN OPREMIL Z IMENI. POUČNA PREDSTAVITEV VRSTE RASTLIN, SAJ LAHKO OBISKOVALEC OPAZUJE RAZLIKE MED POSAMEZNIMI SORTAMI.

7. RAZSTAVLJAVCI IZ VSE EVROPE, PREDVSEM PA IZ FRANCIJE IN VELIKE BRITANIJE, POSTAVIJO SVOJE RASTLINE KAR PO TRATI V PARKU OKOLI DVORCA.

stavljaec prikaže v novi luči, torej predstavi njene lastnosti, ki morda dotlej niso bile primerno opažene. Priznanje lahko dobijo tudi rastline, za katere se žirija odloči, da so pomembne za nasade v vrtovih ali parkih. 'La Recommandation', priporočilo, dobijo rastline, ki so zanimive, vendar še ne dovolj, da bi dobile 'Le Mérite de Courson'. 'Le Certificat Botanique', botanični certifikat, prejmejo rastline, ki so botanično zanimive in so namenjene predvsem zbiralcem.

Poleg zgoraj naštetih priznanj podeljujejo na sejmu tudi druge nagrade, denimo nagrado medijev za najlepše postavljeni razstavní prostor, nagrada za najboljši katalog in podobno. Vse to vpliva na razstavljalce, ki jih je zdaj že okrog 200, da se predstavijo na kar najboljši način, ki je zanimiv tako za strokovno javnost kot za množico ljubiteljskih obiskovalcev. Zanimive in visoko kakovostne morajo biti same rastline, privlačen in svojevrsten pa mora biti tudi razstavní prostor.

Poleg vrtnarjev in drevsničarjev se na prireditvi predstavljajo specializirane revije (L'ami des Jardins, Elle Decoration in druge), društva, botanična združenja in založbe. Razstavno-prodajni del v parku vse tri dni spremljajo predavanja v gradu, v francoskem, nemškem ali angleškem jeziku. Potekajo zelo sproščeno, po njih se vedno razvijejo pogovori med predavateljem in poslušalci. Sejem je postal prav posebej znan po sproščnem ozračju ob zanimivih predavanjih, saj so se razvila v pravcata srečanja in tekmovanja med najboljšimi. Zato so Dnevi rastlin v Coursonu tudi velik družabni dogodek. Obiskovalci se lahko sprehajajo po trati med razstavnimi in prodajnimi prostori, posedajo po klopek v parku in kupujejo zanimive rastline, revije in knjige. Ni jim treba skrbeti, kako bodo nosili vse nakupljene rastline, saj jim organizatorji pripravijo vozičke, na katere odlagajo rastline in ki jih uslužni dijaki in študentje odpeljejo vse do avtomobila na parkirišču.

Dnevi rastlin v Coursonu so ena izmed zanimivejših in najlepših prireditev na področju hortikulture. Čar jim dodajo še Francozi sami s svojim neustavljivim šarmom in seveda svetovljanski obiskovalci iz vse Evrope. Prihodnjega maja ali oktobra priporočam obisk vsakemu, ki uživa v vrtu in rastlinah ter je ljubitelj lepega in zanimivega.

BERNARDA STRGAR SATLER
FOTOGRAFIJE SLAVKA ILICH